

Ing. Petr RAFAJ

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

UOHSX0045C6V

Č. j.: ÚOHS-5605/2012/820/JKo
V Brně dne 28. 3. 2012

Vážený pane předsedo,

na základě Vašeho dopisu č. j. ČTÚ-17 304/2011-609/III. vyř. ze dne 5. 3. 2012 Vám sděluji, že k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/5/XX.2012-Y, trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací (dále též „**návrh opatření**“), uplatňuji následující připomínky:

I. Koncepční připomínky

- **ČTÚ nesprávně aplikuje SSNIP test**

Při aplikaci SSNIP testu se zjišťuje, zda by pro hypotetického monopolistu bylo ziskové zvýšit cenu na kandidátském trhu (v tomto případě xDSL připojení) z konkurenční úrovně o 5-10 %. Pokud takové zvýšení ceny ziskové není (tzn. existuje dostatečně blízký substitut či substituty omezující chování hypotetického monopolisty – v tomto případě poskytovatelé alternativních technologií připojení k síti internet), je kandidátský trh rozšířen o nejbližší substitut a nově je zjišťováno, zda by hypotetický monopolista na rozšířeném kandidátském trhu (v tomto případě xDSL připojení a další, např. připojení kabelové), mohl profitabilně zvýšit cenu xDSL připojení o 5-10 %. ČTÚ nesprávně používá iterativní proces SSNIP testu tím, že v jeho analýze nedochází k rozšiřování kandidátského trhu. ČTÚ v případě nalezení dostatečně blízkého substitutu k xDSL připojení (např. již zmíněné kabelové připojení) tento nezahrne do rozšířeného kandidátského trhu a v průběhu celé analýzy je opakovaně považováno za kandidátský trh pouze připojení xDSL. Tímto přístupem je obecně podhodnocována profitabilita zvýšení ceny a může dojít k chybnému vymezení širšího relevantního trhu.

- **Nezahrnutí mobilního připojení do relevantního trhu**

Z návrhu opatření není patrné, jaké změně na trhu v mezidobí došlo, že ČTÚ do relevantního trhu nově oproti předchozí analýze nezahrnuje mobilní technologie.

- **Tržní podíl** (viz níže řádek 3270-3273 – Kritérium zvolení subtrhů)

Tržní podíl je v návrhu opatření zřejmě počítán z počtu přípojek, přičemž tržní podíl dle tržeb, který by byl vhodnější s ohledem na skutečnost, že se v daném případě jedná o diferencovaný produkt, zřejmě nebyl vůbec zohledněn. Výpočet tržního podílu má přitom významný vliv na nastavení regulace, jak ji ČTÚ nově pojímá.
- **Dopad navrhované regulace na soutěž na trhu**
 - Navrhovaná geografická segmentace
 - Stěžejním výstupem aktualizované analýzy trhu č. 5 je geografická segmentace trhu na segment A, který zahrnuje obce, v nichž jsou dostupné alespoň 3 technologie (CATV, xDSL, WiFi nebo FTTx, xDSL, WiFi), a v nichž nepřesahuje tržní podíl společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále též „**TCR**“) 40 % a segment B, který zahrnuje všechny ostatní obce. Základní jednotkou členění je tedy obec.
 - Společnost TCR má být regulována tak, že jí bude uložena mj. povinnost zajistit přístup pouze v segmentu B.
 - Navrhovaná geografická segmentace trhu je poměrně výraznou změnou oproti předchozí analýze uvedeného trhu zpracované ČTÚ. Je tedy oprávněné očekávat, že tato změna pohledu ČTÚ reflektuje i změnu soutěžních podmínek. V návrhu opatření však není dostatečně vysvětleno a doloženo, že by na trhu došlo k takové změně soutěžních podmínek, která by odůvodňovala navrhovanou segmentaci trhu. Dle názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „**ÚOHS**“) nedošlo na trhu k takovým změnám, které by navrženou geografickou segmentaci vysvětlily. Ačkoliv lze tento trh považovat za dynamicky se rozvíjející, tato dynamika je dána zejména navyšováním rychlostí a zaváděním nových služeb. Naopak zastoupení hlavních technologií je relativně stabilní a z informací obsažených v návrhu opatření nevyplývá, že by na určitých částech trhu ve srovnání s jinými docházelo k takovým změnám, jež by odlišovaly vývoj soutěžních podmínek na předmětném trhu natolik, aby bylo třeba vymezit takové trhy jako samostatné geografické trhy. Je tedy žádoucí, aby ČTÚ návrh opatření v uvedeném směru dopracoval a navrhovanou segmentaci řádně odůvodnil, a to zejména doložením změn, ke kterým od poslední analýzy na relevantním trhu v oblasti jeho geografického vymezení došlo.
 - Rozšíření technologií a vývoj tržního podílu společnosti TCR se ve zvolené územní jednotce (obec) může v čase dynamicky měnit. Bylo by tak zřejmě nutné analyzovat situaci na trhu častěji než doposud.
 - Dle ÚOHS není zcela zřejmé, zda jsou jednotlivé geografické segmenty natolik jednoznačně vzájemně odlišitelné, aby SMP operátor byl schopen dodržovat navržené povinnosti toliko pro segment B, případně, zda SMP operátor nebude

nucen v souvislosti s uvedenou segmentací vynaložit dodatečné náklady, které by pak mohl přenášet na konečné spotřebitele.

- **Dopad na úroveň soutěže na trhu při navrhované segmentaci může být v lepším případě neutrální, spíše však negativní. Pokud by podobný přístup ČTÚ aplikoval i pro LLU, pak se pravděpodobnost negativního dopadu na soutěž na trhu ještě zvyšuje:**
 - Výsledkem regulace zavedené na základě analýzy trhu bude dle ÚOHS velmi pravděpodobně zhoršení podmínek pro podnikání pro operátory využívající síť TCR. Tito pravděpodobně opustí trh přeprodeje a budou obsluhovat zákazníky přes LLU. V segmentu B je však LLU méně rozvinuto a pro operátory bude časově i finančně náročné LLU v segmentu B zákazníkům nabídnout. Je tedy možné, že zejména menší operátoři odejdou z trhu. To ve svém důsledku může vést v segmentu B ke zhoršení úrovně soutěže a k možnému zvýšení cen pro konečné spotřebitele. Pokud by se podobný přístup aplikoval i pro LLU, pak by alternativní operátoři, poskytující své služby na bázi technologie xDSL, museli vybudovat vlastní síť. Vybudování vlastní sítě v segmentu B, aby měla srovnatelné pokrytí, kvalitu a kapacitu jako síť společnosti TCR, je, co se týče fixních sítí, ekonomicky zcela nereálné. V případě bezdrátových sítí v segmentu B je minimálně v nejbližších 2-3 letech tento závěr rovněž platný, i s ohledem na tempo zavádění nových technologií (např. LTE, WiMax), které by potenciálně takovými substituty být mohly. Rovněž tak je otázkou, nakolik bezdrátové technologie budou z pohledu spotřebitelů představovat dostatečný substitut pro pevné připojení. Co se týká budování sítí v segmentu B, pak vybudování vlastní sítě se srovnatelnou kvalitou, stupněm pokrytí a kapacitou bude efektivní a finančně realizovatelné jen pro největší operátory a jen v oblastech s vysokou hustotou populace. Rovněž tak lze očekávat, že z technických a finančních důvodů by síť srovnatelná se sítí společnosti TCR byla vybudovaná v horizontu několika let. I proto lze očekávat, že i v segmentu A reálně hrozí odchod zejména menších alternativních operátorů z trhu a snížení úrovně soutěže. Z výše uvedeného lze shrnout, že minimálně z krátkodobého hlediska dojde ke snížení úrovně hospodářské soutěže a snížení konkurenčního tlaku na společnost TCR.
 - Pokud by byl trh vymezen, jak navrhuje ČTÚ, a pouze v segmentu B by byly společnosti TCR jakožto SMP operátorovi uloženy povinnosti, pak by to dle názoru ÚOHS neusnadňovalo vstup alternativních operátorů na trh a nepomáhalo tak v rozvoji konkurence. Segment B je kvůli omezené velikosti pro efektivní vstup alternativních operátorů nedostačující. Alternativní operátoři hojně využívali a doposud využívají síť společnosti TCR a pokud

by jim TCR neposkytla velkoobchodní nabídku, mohlo by to vést ke snížení počtu jejich zákazníků, a tím k možnému odchodu těchto operátorů z trhu.

- Na trhu v ČR neexistuje jiný operátor se srovnatelným pokrytím sítí jako společnost TCR. Ani v segmentu A nedosahuje pokrytí největšího CATV poskytovatele stejného či obdobného rozsahu a dle informace obsažené v návrhu opatření nelze podstatné navýšení pokrytí sítě čekat. Naprostá většina operátorů (zejména WiFi) je pouze lokálních, přičemž většina z nich působí jen v jedné či v několika málo obcích. Dle zjištění ÚOHS nemají alternativní operátoři reálnou efektivní možnost síť společnosti TCR replikovat (a to ani v segmentu A); nemají ani možnost poptávat velkoobchodní nabídku od jiného operátora.
- Současně ekonomická síla subjektů poskytujících připojení k internetu pomocí jednotlivých technologických řešení je výrazně odlišná. V roce 2009 měla společnost TCR 89% tržní podíl (dle přípojek) na ADSL. Oproti tomu, připojení prostřednictvím WiFi technologie poskytuje více než 1 000 drobných poskytovatelů. Současně ani největší provozovatel CATV (UPC) nemá finanční a ekonomickou sílu srovnatelnou s TCR. Také dle dokumentu ERG „*Geographic aspects of market analysis*“ je nutné vzít v potaz při definici trhu velikost operátorů: *„It is also important for NRAs to bear in mind that competitive conditions may not only differ with the number of operators but may also be related to their size. One way to account for this could be to look only at operators which have a certain market share or coverage on the national market. This criterion will be easy to apply and will also “exclude” operators, which may only exert a limited competitive constraint on other operators.“*[str. 14]

U poskytovatelů internetu vyřazených z relevantního trhu při geografické segmentaci pak nelze započítávat jejich vlastní maloobchodní prodeje do možnosti samozásobení na velkoobchodě.

- Geografická segmentace bude mít výrazný dopad také na firemní sektor, ve kterém je běžná poptávka po připojení v oblastech A i B. Jedná se především o situace, kdy firemní zákazník poptává telekomunikační řešení jak pro jeho centrálu nacházející se ve městě (a tedy v oblasti s dostupným kabelovým připojením), tak pro jeho mimoměstské pobočky (spadající do oblastí mimo dostupné kabelové připojení). Pokud nebudou mít alternativní operátoři možnost nabídnout současně připojení v segmentech A i B, pak pravděpodobně dojde k oslabení soutěže, neboť se jí budou moci zúčastnit pouze operátoři s vlastní sítí v segmentu A.
- **Dle ÚOHS rozdělení trhu velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací v České republice geograficky na dva**

segmenty jako výsledek analýzy trhu, kterou provedl ČTÚ, s velkou pravděpodobností nepovede k rozvoji konkurence na trhu, ale naopak může vést ke zhoršení soutěžního prostředí, a to v konečném důsledku na úkor konečného spotřebitele. Výsledky analýz ČTÚ nepovažuje ÚOHS za dostatečné, aby navrhovanou segmentaci trhu řádně odůvodňovaly. Výsledky samotných analýz ČTÚ naopak nasvědčují tomu, že se soutěžní podmínky v segmentu korporátních zákazníků významně liší od podmínek v segmentu zákazníků rezidentních, a že se jedná o samostatné relevantní trhy. Tyto odlišnosti však ČTÚ dostatečným způsobem nevyhodnotil a nezohlednil a k této segmentaci nepřistoupil.

II. Dílčí připomínky a dotazy ke konkrétním částem analýzy

Řádek 32 až 108 - povinnosti, které ČTÚ chce uložit SMP podniku v segmentu B

Z návrhu opatření nevyplývá, zda je vůbec z pohledu SMP možné rozlišit Segment A a Segment B natolik, aby navržené povinnosti SMP podnik prováděl jen v Segmentu B (např. ústředna pro více obcí, které jsou některé v Segmentu A a jiné v Segmentu B) a zda je hranice mezi Segmentem A a B dostatečně jasná (zejména bezdrátové sítě nemusí kopírovat hranici obce). Rovněž není zřejmé, zda princip regulace na geografické bázi navržené ČTÚ nevyvolá dodatečné náklady pro SMP operátora spojené s dodržováním navržených povinností a zda se tyto náklady SMP operátor nebude snažit přenést na konečné zákazníky.

Řádek 815 (a rovněž řádek 1141) – údajná vysoká citlivost zákazníka na ceny

ČTÚ na základě grafů o podílu jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu dovozuje, že „koncový uživatel je vysoce citlivý na výši ceny, resp. že ji upřednostňuje v porovnání s vyšší rychlostí“. Dle názoru ÚOHS je tento závěr z předložených grafů pouze spekulací. Grafy nijak nezachycují ceny za širokopásmový přístup a nelze z nich bez dalšího dovozovat, že relativně malý podíl vyšších rychlostí je zapříčiněn vysokou citlivostí koncových uživatelů na cenu. Navíc ČTÚ jako možný důvod také uvádí, že pro většinu uživatelů jsou „nižší“ rychlosti dostatečné a necítí potřebu poptávat vyšší. Uživatelé tedy nemusí vyšší rychlosti poptávat proto, že jsou vysoce citliví na cenu, ale také z důvodu, že ji pro své zamýšlené využití nepotřebují. Z grafů rovněž plyne, že postupně roste podíl přístupů „vyšších“ rychlostí a podíl „nižších“ rychlostí klesá; toto rovněž nepotvrzuje závěr vyvozený ČTÚ.

Řádek 1025 a Příloha č.1 (rovněž řádek 1149) – SSNIP test

ČTÚ nechal zpracovat SSNIP test u zákazníků, kteří využívají rychlost připojení 8Mbit/s za 750Kč, a to variantně při zdražení o 50 Kč a 100 Kč a sledoval reakce zákazníků. Vzhledem k tomu, že běžně používané rozpětí zvýšení ceny u testu SSNIP je 5-10 %, lze růst ceny o 100 Kč, tj. o cca 13%, považovat za vyšší než standardně používané rozpětí. Závěry by tak mohly být použitím nestandardně vysokého zvýšení ceny zkresleny. Z metodologie průzkumu dále není jasné, proč byl aplikován SSNIP test právě u rychlosti připojení 8 Mbit/s za cenu 750 Kč a ne u jiných produktů.

Tento postup může znamenat, že průzkum není statisticky průkazný a závěry z průzkumu by tak byly nepodložené.

Řádek 1077 až 1078 - započítání přístupů xDSL a FTTN

ČTÚ zahrnuje přístupy, které jsou realizovány technologií xDSL až za hlavním rozvodem, do přístupů FTTN, nikoliv do xDSL. Je tento způsob korektní? Neměla by být relevantní pro určení typu přístupu poslední část vedení?

Řádek 1194 až 1195 - započítání přístupů xDSL a FTTN

ČTÚ uvádí, že kombinace VDSL (příp. VDSL2) s FTTN žádný operátor v současnosti nenabízí a ČTÚ nepředpokládá, že v době časového vymezení trhu dojde k rozšíření nabídky o tento typ přístupu. Ovšem na Řádku 1077 ČTÚ uvádí, že přístupy, které jsou realizovány technologií xDSL až za hlavním rozvodem, zahrnul do FTTN. Z návrhu opatření by tedy mělo být jednoznačně zřejmé, zda je na trhu tento typ přístupu dostupný či nikoliv, popř. zda se jedná pouze o teoretické členění.

Řádek 1331 až 1346

Z analýzy není zřejmé, zda byly zohledněny rovněž náklady, které již zákazníci investovali, geografická dostupnost služby a další faktory související s přechodem zákazníka na jinou technologii.

Řádek 1336 – velkoobchodní SSNIP test pro vymezení relevantního trhu

ČTÚ vymezuje maloobchodní relevantní trh pomocí velkoobchodního SSNIP testu (tzn. zkoumá zaměnitelnost technologických platforem při zvýšení ceny o 10 % na velkoobchodě) – maloobchodní změna ceny pak je 7 %. Není popsáno, z jakých důvodů a proč ČTÚ zvolil různé hodnoty SSNIP testu.

Řádek 1348 až 1354 – substituovatelnost xDSL a CATV

ČTÚ považuje CATV jednoznačně za substitut ADSL, což dokládá jak technickou, tak i cenovou zaměnitelností, potvrzenou průzkumem mezi spotřebiteli. ČTÚ však při hodnocení zastupitelnosti ignoruje fakt, že dostupnost CATV sítí je maximálně pro cca 35 % domácností v ČR, což je výrazně méně než u xDSL, které má pokrytí prakticky ve 100 %. To znamená, že minimálně téměř dvě třetiny domácností nemají možnost volby mezi xDSL a CATV sítí. Většina domácností tak nemá možnost substituce xDSL přístupu za CATV přístup.

Návrh opatření je tak třeba doplnit o vysvětlení, jakým způsobem ČTÚ zohlednil omezené geografické pokrytí CATV sítí při spotřebitelském průzkumu. V extrémním případě by všichni respondenti, kteří uvedli, že by přešli od xDSL k CATV, mohli být mimo pokrytí kabelu a výsledky průzkumu by tak byly neplatné (viz poznámka k řádkům 2532 až 2536 níže).

Řádek 1405 – 1407

Jestliže ČTÚ uvádí, že většina z vybraných WiFi poskytovatelů v současné době nabízí rychlosti, které jsou srovnatelné nebo vyšší než nejvíce poskytovaný ADSL přístup, měl by rovněž uvést, jaké bylo kritérium výběru jím zvolených WiFi poskytovatelů a zda jím nebyla právě skutečnost, že jsou na rozdíl od jiných WiFi providerů schopni těchto rychlostí dosáhnout. Obdobná připomínka platí i pro řádky 1412 – 1420, kde ČTÚ uvádí, že v některých případech jsou rychlosti připojení

prostřednictvím WiFi technologie nejen srovnatelné, ale i vyšší, aniž by blíže specifikoval četnost výskytu těchto případů.

Řádek 1672 – neexistence trhu balíčků

ČTÚ konstatuje neexistenci samostatného trhu balíčků s odůvodněním, že balíčkové služby lze poptávat samostatně. Dle názoru ÚOHS je závěr ČTÚ o neexistenci trhu balíčků nepodložený, neboť skutečnost, že služby, které jsou v balíčku nabízeny, lze koupit i samostatně, sama o sobě neznamena neexistenci samostatného trhu balíčků. ČTÚ dle názoru ÚOHS nezohlednil jednak nabídkovou stranu, například, že možnost balíčkování je závislá na technologii přístupu; je tedy omezená a jednotliví poskytovatelé mohou nabízet jen určité možnosti balíčků (příčemž inkumbent - společnost TCR má možnost nabízet největší rozsah balíčků služeb). ČTÚ nezohlednil ani poptávkovou stranu, když nezkoumal preference spotřebitelů, a to ani případné zastupitelnosti jednotlivých technických řešení v balíčku obsažených (např. otázku substituce volání pevnou linkou s VoIP). Zejména se však ČTÚ nezabýval poptávkovou substitucí, tedy zda při zdražení balíčkového produktu přejdou uživatelé na nebalíčkové alternativy (na bázi SSNIP testu). Konstatování ČTÚ o neexistenci samostatného trhu balíčků je tedy v návrhu opatření argumentačně nepodložené.

Řádek 1817 a násl. – vertikálně integrovaný operátor

Jestliže ČTÚ v textu dále hovoří například o WiFi operátorech jako o operátorech vertikálně integrovaných, přičemž tyto subjekty na velkoobchodní úrovni trhu stejně jako CATV v současné době nepůsobí, bylo by vhodné, kdyby podrobně objasnil, v čem jím uváděná vertikální integrace spočívá a jak v této souvislosti ČTÚ definuje pojem "vertikálně integrovaný operátor", a to zejména s ohledem na § 2 písm. z) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění.

Řádek 1855 – 1859

ČTÚ zde uvádí, že ačkoliv některá z technologií nemusí z různých důvodů splňovat podmínku ekvivalentního přístupu, **může** způsobit významné nepřímé omezení. Toto tvrzení ale není v žádném ohledu doplněno a v analýze je zmíněno pouze jako teoretická úvaha.

Řádek 2424 až 2453 - SSNIP test

Zde platí obdobná připomínka ke SSNIP testu jako v bodech výše. SSNIP test je prováděn pouze u spotřebitelů, kteří mají přístup o rychlosti 8 Mbit/s. Pro závěr o zastupitelnosti technologií je dle ÚOHS třeba nejen zkoumat zamýšlené chování spotřebitelů (v tomto případě SSNIP testem), ale rovněž analyzovat skutečné chování spotřebitelů na reálných datech, k čemuž ČTÚ nepřistoupil. Dle názoru ÚOHS nejsou tudíž závěry ČTÚ o poptávkové substituci dostatečně podložené.

Řádek 2533

Tvrzení ČTÚ v tomto řádku, cit.: „...s ohledem na možnost dalších investic do jejich rozvoje [tzn. sítě CATV]“, je v přímém rozporu s řádkem 1245, cit.: „Úřad nepředpokládá, že by v budoucích letech docházelo k podstatnému rozšiřování sítě kabelové televize...“

Řádek 2532 až 2536 – substituce CATV a xDSL

ČTÚ se domnívá, že CATV služby jsou přijatelný a dostupný substitut pro velkou část zákazníků. Je však třeba zohlednit, že jen asi 35 % domácností má možnost volby mezi těmito dvěma

technologemi. Dle názoru ÚOHS z pohledu národního trhu naopak většina domácností nemá dostupnou možnost CATV služeb, a to právě kvůli omezenému pokrytí kabelovými sítěmi. Údaje za korporátní segment ČTÚ neuvádí.

Řádek 2616 až 2618 – switching costs (přechod od SMP operátora)

Dle ČTÚ by navýšení cen stávajícího operátora opravňovalo s ohledem na platnou legislativu možnost vypovědět smlouvy bez sankce. ČTÚ dále dodává, že to, zda je zákazník pod dlouhodobou smlouvou či nikoliv, nemá vliv a není překážkou pro změnu poskytovatele služby. Dle ÚOHS je otázkou, zda každé zvýšení cen skutečně znamená možnost „vyvázat se“ z dlouhodobé smlouvy bez dodatečných nákladů. ČTÚ rovněž nezkoumal, zda je tato skutečnost dostatečně známá i spotřebitelům a zda nepůsobí dlouhodobá smlouva minimálně po psychologické stránce na spotřebitele jako bariéra pro změnu operátora.

Řádek 2763-2768 – nepřímé vlivy konkurence na maloobchodním trhu

ČTÚ uvádí, že nepřímý vliv konkurence na maloobchodním trhu na trh velkoobchodní je natolik silný, že významným způsobem omezuje volnost SMP operátora při nastavování jeho velkoobchodních cen. ČTÚ tak na základě toho zařadil služby samozásobení poskytované WiFi a CATV operátory do velkoobchodního trhu. ČTÚ pak dále toto v další části své analýzy hodlá zohlednit při vymezování relevantního trhu.

Dle ÚOHS jsou tyto závěry nedostatečně podloženy. ČTÚ pouze nepřímo dovozoval migraci zákazníků a nezkoumal skutečný stav na trhu a chování spotřebitelů. Zařazení WiFi a CATV do velkoobchodního trhu na základě uvedených podmínek je tedy spíše spekulací, zejména s ohledem na nedostupnost velkoobchodní nabídky pro alternativní operátory. Dle ÚOHS má SMP operátor dostatečnou volnost pro stanovení ceny za velkoobchodní nabídku, přinejmenším zejména s ohledem na možnost vyloučení stlačování marží (cenový rozdíl mezi velkoobchodní a maloobchodní nabídkou) a ČTÚ uváděné nepřímé vlivy nejsou způsobitelné zabránit takovým praktikám SMP operátora jako margin squeeze, křížové financování apod.

Řádek 2873-2912 – regionálně zaměřené akviziční nabídky

K informaci, že TCR od počátku roku 2011 nabízí ve vybraných obcích novým zákazníkům zřízení maloobchodní služby za výhodnějších podmínek, než jaké uplatňuje v rámci celostátních akvizičních nabídek, což ČTÚ přičítá soutěžnímu tlaku ze strany konkurenčních (vertikálně integrovaných) operátorů v oblastech, kde jsou tyto akviziční nabídky poskytovány, ÚOHS poznamenává, že tomuto závěru nenasvědčí skutečnost, že možnost získání akviziční nabídky je vázána pouze na objednání služby ve značkových prodejnách ve vybraných městech (přičemž tento seznam se průběžně mění), nikoli např. místo bydliště či sídlo v lokalitě, kde má být dle závěrů ČTÚ TCR vystavena soutěžnímu tlaku. Dále je potřeba upozornit na skutečnost, že akviziční nabídky byly poskytovány i v lokalitách, kde dle ČTÚ má TCR poměrně značný tržní podíl. Dle ÚOHS tedy z uvedeného jednoznačně nevyplývá, že by TCR poskytovala akviziční podmínky pouze v těch oblastech, kde je pod konkurenčním tlakem.

Řádek 2882

Tabulka má být důkazem toho, že TCR používá jinou cenovou politiku v kabelových a nekabelových oblastech. Počet akvizičních akcí je ale ve většině měst 1-2 za rok s délkou trvání 92 dní, což není pádný argument pro aplikaci odlišné cenové politiky.

Řádek 2952 až 2955 – srovnání cen UPC a TCR

ČTÚ na základě srovnání akvizičních nabídek společností UPC a TCR, přepočítaných na 1 Mbit/s, usuzuje, že se konkurenční podmínky v oblastech, kde působí jen stávající SMP operátor oproti oblastem, kde působí oba uvedení operátoři, liší. Dle názoru ÚOHS je při přepočítávání ceny na Mbit/s přístup prostřednictvím CATV prakticky vždy levnější než prostřednictvím xDSL technologie, bez ohledu na akviziční povahu nabídky. ČTÚ navíc nezohlednil další okolnosti, jako jsou délka úvazku, aktivační poplatky, otázky balíčku služeb, případně další okolnosti. Co se týká cílení akvizičních nabídek, jsou odlišné konkurenční podmínky v jednotlivých regionech pouze jedním z možných vysvětlení. Je možné, že akviziční nabídky mohou být vyvolány např. nízkým využitím infrastruktury v daném regionu, testováním obchodní politiky, apod.

Řádek 2985 až 2987 – srovnání kvalitativních parametrů nabídek UPC a TCR

Dle ČTÚ existují kvalitativní rozdíly (představované rychlostí služby) mezi nabídkami největších operátorů (UPC a TCR), které naznačují, že konkurenční podmínky v oblastech, v nichž působí oba zmínění operátoři a v těch, kde působí jen stávající SMP operátor, se od sebe vzájemně odlišují. Dle zjištění ÚOHS jsou parametry produktů (a to rychlost služby) obou operátorů naopak nezávislé od přítomnosti druhého velkého operátora a neliší se ani dle oblastí. Rychlost produktů nabízených společnostmi TCR je stejná ve všech oblastech bez ohledu na přítomnost UPC. Ani UPC nenabízí regionálně odlišené nabídky rychlostí svých produktů.

Řádek 3001-3005 - kritéria geografické jednotky

Pokud by ČTÚ přistoupil ke geografické segmentaci, dle názoru ÚOHS by k uvedeným kritériím mělo být uvedeno i kritérium homogenity, tedy aby soutěžní podmínky v dané geografické jednotce byly homogenní. Podle ÚOHS ČTÚ zvolená jednotka (obec) podmínku homogenity ne vždy splňuje. Zejména v případě rozlehlejších obcí mohou být konkurenční podmínky rozdílné, a to díky tomu, že pokrytí obce může být nestejněměrné (to platí zejména u pokrytí bezdrátovými sítěmi nebo v případě, kdy je část obce s hromadnou výstavbou pokryta rozvody CATV, příp. FTTX a zbylá část obce s rozptýlenou výstavbou nikoliv). Homogenní podmínky jsou tak zpravidla dosaženy na menších jednotkách než je obec, a to jsou jednotlivé ulice. Dle ÚOHS by obec jako zvolená jednotka nezahrnovala homogenní podmínky a proto se jako geografická jednotka nejeví jako zcela vhodná. (ČTÚ se k homogenitě vyjadřuje dále na řádku 3024, ale obecný pohled homogenity tam neřeší).

Řádek 3000

Obec je dle ČTÚ dostatečně malé geografické území, aby se na něm do příští analýzy neměnily soutěžní podmínky. Avšak pokrytí sítí, zejména u WiFi, jen málo respektuje hranice obce, takže i v jedné obci mohou být různé soutěžní podmínky v závislosti na dostupnosti signálu. Zvyšování dosahu signálu WiFi sítě u stávajícího poskytovatele není časově příliš náročné, proto se i

v krátkém čase mohou v rámci obce soutěžní podmínky měnit. Obec tak dle ÚOHS není dostatečně malé geografické území na to, aby se na něm do příští analýzy neměnily soutěžní podmínky.

Řádek 3009 až 3011 - kritéria geografické jednotky - neměnnost konkurenčních nabídek

ČTÚ považuje obec za jednotku dostatečně malou na to, aby nebylo pravděpodobné, že se konkurenční podmínky v jejím rámci mohou měnit do příští analýzy. Dle ÚOHS se konkurenční podmínky naopak pravděpodobně měnit mohou, a to i krátkodobě. Zejména při pokrytí bezdrátovými sítěmi dochází k dynamickým změnám pokrytí, k zavádění nových produktů a změně cenových podmínek. ÚOHS se proto domnívá, že by se k přezkoumání konkurenčních podmínek muselo přistupovat častěji, než hodlá činit ČTÚ (tj. standardní doba mezi analýzami trhu).

Řádek 3062 až 3063 – velikost poptávky

Dle ČTÚ souvisí velikost poptávky s počtem obyvatel a s počtem soutěžitelů. ÚOHS je toho názoru, že by poptávku mohl značně ovlivňovat i počet a velikost velkých zákazníků-podniků. Tam, kde je významný odběratel z řad „velkých“ zákazníků, je možné, že tento zákazník bude generovat poptávku srovnatelnou, ne-li větší než „zbytek“ obce, a v této souvislosti lze čekat i více operátorů a/nebo technologií v dané obci, neboť tím bude daná obec pro operátory atraktivnější a lze čekat jejich vstup na daný trh.

Řádek 3111

Je otázkou, jakým způsobem ČTÚ zjišťoval přítomnost technologie v obci (zda např. 3 % pokrytí obce pomocí FTTx již kvalifikuje tuto technologii do kolonky „počet technologií“).

Tuto obavu reflektuje i tabulka 23 (řádek 3213), z níž vyplývá, že největší cenový rozdíl WiFi nastává mezi obcemi do dvou a s více než dvěma technologiemi – ÚOHS je toho názoru, že rozdíl by mohl a pravděpodobně je zapříčiněn přítomností kabelu a nikoliv FTTx. Význam FTTx je v analýze zřejmě nadhodnocován.

Řádek 3213 – cena služeb WiFi

Z tabulky 23 není zcela jasná příčina, proč v oblasti, kde jsou dostupné dvě technologie a kde má TCR o něco nižší tržní podíl než v jiných oblastech, je nižší cena za 1 Mbit/s (byť jen o málo nižší) oproti obdobným oblastem s vyšším tržním podílem společnosti TCR. ČTÚ vyvozuje, že cena WiFi operátorů je nepřímo úměrná počtu technologií a tržnímu podílu TCR, přičemž nijak nezohlednil další okolnosti, např. zda zde nehraje roli případný soutěžní tlak alternativních operátorů, kteří byli na trhu přítomni, což by se na ceně uvedeným způsobem mohlo také projevit.

Řádek 3270-3273 – kritérium zvolení subtrhů

Tržní podíl společnosti TCR (40 %) zvolil ČTÚ jako kritérium pro odlišení subtrhů. Z materiálu však není zřejmé, jak je tento podíl počítán, zda z počtu přístupů či jiného kritéria. Dle ÚOHS by tržní podíl TCR dle objemu tržeb byl vyšší. K tomu je navíc potřeba zohlednit i tržní podíl společnosti TCR na technologii WiFi, který je sice celorepublikově nízký, ale v některých regionech může být vysoký. Hodnoty dalšího uvedeného kritéria pro segmentaci (minimálně tři dostupné technologie), mohou dle skutečného stavu v dané lokalitě v čase kolísat, a tím tak zásadně ovlivňovat zařazení dané lokality do segmentu A či B, přestože úroveň soutěže může být prakticky neměnná.

Řádek 3278

Závěr ČTÚ, že WiFi poskytuje de-facto celonárodní pokrytí, lze akceptovat jen v tom smyslu, že v různých oblastech ČR působí různí WiFi poskytovatelé, když jak sám ČTÚ uvádí, na území ČR působí řádově několik stovek WiFi poskytovatelů (jedná se o poskytovatele lokální, nikoli celonárodní), z nichž největší dosahují cca 1% podíl na trhu. Na rozdíl od WiFi technologie existuje na xDSL technologii poskytovatel, který má skutečně celonárodní pokrytí, a to společnost TCR.

Řádek 3743 a Řádek 3759-3764 – vertikální integrace a rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Vertikální integrace je dle ÚOHS u společnosti TCR největší ze všech operátorů, a to bez ohledu na geografickou segmentaci trhu. Ačkoliv v segmentu A působí další operátoři, jejich vertikální integrace ve srovnání se společností TCR je slabší. Dle názoru ÚOHS toto kritérium nasvědčuje existenci SMP operátora i v segmentu A.

Rozvinutost prodejní a distribuční sítě je dle názoru ÚOHS v případě společnosti TCR nejvyšší ze všech operátorů, a to bez ohledu na geografickou segmentaci trhu.

Řádek 3782 - účtované ceny

Dle ČTÚ se při analýze cen vycházelo z účtovaných cen. Pokud se jedná o skutečně účtované ceny (tedy nikoliv ceny ceníkové), v návrhu opatření není uvedeno, zda, popř. jakým způsobem, byly zohledněny „akční“ (akviziční) nabídky a nabídky obsažené v balíčcích služeb.

Řádek 3915 – vyšší ziskovost společnosti TCR

Z analýzy není zřejmé, z čeho ČTÚ usuzuje, že dosahování vyššího zisku společnosti TCR na velkoobchodě lze přičíst klesajícím nákladům, nikoliv uplatňování tržní síly. Dle názoru ÚOHS, pokud by společnost TCR byla pod soutěžním tlakem, mělo by právě docházet k poklesu velkoobchodní ceny (a rovněž k poklesu ziskovosti).

Řádek 3923 až 3934 – ceny velkoobchodních služeb

K závěru ČTÚ, že na relevantním trhu dlouhodobě dochází k postupnému snižování neregulovaných cen velkoobchodních služeb a že toto kritérium tedy nesvědčí ve prospěch hypotézy o účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním trhu, ÚOHS poznamenává, že sama skutečnost, že ceny klesají, ještě neznamená, že nejsou nepřiměřeně vysoké.

Řádek 3935-3938 – přiměřenost cen společnosti TCR

Dle názoru ÚOHS by měl ČTÚ zkoumat nejen samotnou výši velkoobchodní ceny společnosti TCR, ale zejména rozpětí mezi velkoobchodní a maloobchodní cenou služeb s ohledem na případnou (ne)existenci stlačování marží.

S pozdravem

Vážený pan
PhDr. Pavel Dvořák, CSc.
Předseda Rady Českého telekomunikačního úřadu
Sokolovská 58/219
225 02 Praha 9 - Vysočany

